Prima instanță:Judecătoria Edineţ, sediul Central(judecător: Ghenadie Bîrsan)
Dosarul nr. 2a-560/24

CURTEA DE APEL BĂLŢI
D E C I Z I E

17 octombrie 2024 **mun. Bălți**

Colegiul Civil şi de Contencios administrativ
Președintele completului, judecător Natalia Chircu
Judecătorii Dumitru Corolevschi și Parii Ivan
Grefier Olga Topada

examinând în ședință publică apelul declarat de apelanta Leonteac Adriana împotriva hotărîrii Judecătoriei Edineţ, sediul Central din 24 aprilie 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ÎM CIA"Transelit"SA către Leonteac Adriana privind încasarea prejudiciului în ordine de regres și a cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Pretenţiile reclamantului:

1. La 15.12.2023, reclamantul Î.M. C.I.A. "Transelit" S.A., a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva lui Leonteac Adriana privind încasarea prejudiciului în ordine de regres și a cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a invocat faptul că, la 29.12.2022, între Î.M. C.I.A. „TRANSELIT" S.A. şi Leonteac Vitalie a fost încheiat Contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă).
3. Ca urmare, Î.M. C.I.A. „TRANSELIT" S.A a eliberat asiguratului Leonteac Vitalie o poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă (RCA) cu seria şi nr. *****, pentru utilizarea autovehiculului de model CITROEN C1 cu n/î *****, ce se extinde asupra unui număr nelimitat de persoane.
4. Indică că, la 31.12.2022, în r-nul. Dondușeni, a avut loc accidentul rutier, care se confirmă prin Decizie asupra cauzei contravenționale cu Seria şi Nr. D01268782 din 20.03.2023, vinovat de producerea accidentului rutier fiind

recunoscută Leonteac Adriana, conducător al autovehiculului de model CITROEN C1 cu n/î *****. În consecință, acțiunile dnei. Leonteac Adriana au fost calificate de către agentul constatator în baza art. 242 alin. (1) din Codul contravențional.

5. Menționează că, la data de 10.02.2023, persoana păgubită a depus către Î.M. C.I.A. „TRANSELIT" S.A. o cerere de constatare a pagubei, stabilire şi achitare a despăgubirii de asigurare şi ca urmare, Î.M. C.I.A. „TRANSELIT" S.A. a deschis Dosarul de daună nr. D0387/04/2032RCAI.
6. Astfel, în rezultatul examinării Dosarul de daună, s-a constatat că evenimentul produs cade sub noțiunea de caz asigurat şi a fost aprobată decizia de a achita despăgubirea de asigurare în sumă de 85 000 lei, fapt confirmat prin Ordin de plată nr. 3731 din 09.06.2023.
7. Atrage atenția instanței de judecată că, fiind studiate materialele dosarului de daună nr. D0387/04/2032RCAI şi Adeverința emisă de Agenţia Servicii Publice cu seria şi nr. TC0075754, s-a constatat că Leonteac Adriana, la momentul producerii accidentului rutier nu deținea permis de conducere valabil.
8. Corespunzător, s-a constat că la caz sunt întrunite condițiile de regres faţă de persoana răspunzătoare de pagube şi în vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, Î.M. C.I.A. „TRANSELIT" S.A., a expediat o cererea prealabilă privind restituirea despăgubirii de asigurare în valoare de 85 000 lei.
9. Mai indică că, cererea prealabilă a fost recepționată de către Leonteac Adriana, fapt confirmat prin avizul de recepție al corespondenței, însă cu regret se stabilește că un răspuns la aceasta nu a parvenit.
10. Bazându-se pe prevederile: art. 1856 alin. (1); art. 2013 alin. (2); art. 2024 alin. (1) din Codul Civil; art. 29 lit. c) din Legea nr.414-XVI din 22 decembrie 2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule, conchide reclamantul că, la caz sunt întrunite condițiile prevăzute de Lege pentru angajarea răspunderii civile a pârâtului, or, la momentul producerii accidentului rutier, Leonteac Adriana, răspunzătoare de producerea accidentului rutier conducea autovehiculul cu încălcarea regulilor privind permisul de conducere.
11. Prin Adeverința cu Seria şi Nr. TC0075754 emisă de Agenţia Servicii Publice la 27 aprilie 2023, se confirmă faptul că, potrivit datelor de evidenţă ale Registrului de Stat al Conducătorilor de Vehicule din Republica Moldova, dna. Leonteac Adriana, născută la data de *****, IDNP: *****, a fost documentată

cu permis de conducere nr. ***** din *****, care la data de 31.12.2022 deţine statutul „Schimbarea datelor”.

12. Iar potrivit pct. 65 din Regulamentul privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea şi valabilitatea permisului de conducere, la schimbarea oricăror date înscrise în permisul de conducere eliberat de către subdiviziunea competentă sau la expirarea termenului de valabilitate al acestuia, pentru conducerea vehiculelor, titularul este obligat să obţină un nou permis de conducere.
13. Consideră că, norma prevăzută la pct. 65 din Regulamentul menționat supra, este o normă imperativă care impune părții o anumită conduită de la care nu poate deroga, adică obligă subiectul de drept să respecte conduita prescrisă de normă.
14. Corespunzător, reclamantul face referire la art. 29 lit. c) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, care îi acordă dreptul asigurătorului care a despăgubit persoana păgubită în accidentul rutier de a înainta prezenta acțiune în regres.
15. Î.M. C.I.A. „TRANSELIT” S.A. îşi întemeiază cererea de chemare în judecată în baza prevederile articolului 29 lit. c) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, articolele 1856, 1998, 2013 şi 2024 din Codul civil al Republicii Moldova şi articolele 39,166,167, 276/2 -276/4 din Codul de Procedură Civilă al Republicii Moldova, solicitând:
16. A admite cererea de chemare în judecată;
17. A încasa din contul pârâtului Leonteac Adriana în beneficiul reclamantului Î.M. C.I.A. „TRANSELIT” S.A. prejudiciul material în mărime de 85 000 lei în ordine de regres, taxa de stat în mărime de 2 550 lei şi cheltuieli pentru asistență juridică în mărime de 15 000 lei.
18. A încasa din contul pârâtului cheltuielile de judecată ce vor surveni pe parcursul examinării;
19. A examina cauza în lipsa reprezentantului reclamantului în caz de neprezentare nemotivată la şedinţa de judecată, conform art. 206 alin. (1) Cod de Procedură Civilă.

Poziţia instanţei de fond:

20. Prin hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul central din data de 24 aprilie 2024 s-a admis parțial cererea depusă de Î.M. C.I.A. ”Transelit” S.A. către Leonteac

Adriana privind încasarea prejudiciului în ordine de regres și cheltuielile de judecată.

- S-a încasat de la Leonteac Adriana, IDNP *****, loc. ***** în beneficiul la Î.M. C.I.A. ”Transelit” S.A., sediul or. Edineț str. Independenței 99, mun. Chișinău str. 31 August 1989, nr. 31, IDNO: 1002604000443 prejudiciul material în suma de 85 000 (Optzeci și cinci mii) lei, cheltuieli de judecată pentru taxa de stat în suma de 2 550 (Două mii cinci sute cincizeci) lei și cheltuieli de judecată pentru asistență juridică în suma de 8 000 (Opt mii) lei.
- În rest, s-a respins ca neîntemeiată cererea depusă de Î.M. C.I.A. ”Transelit” S.A. către Leonteac Adriana.

Solicitarea apelantului:

21. La 25 aprilie 2024 apelanta Leonteac Adriana a declarat apel prealabil împotriva hotărârii Judecătoriei Edineț, sediul central din data de 24 aprilie 2024, iar la 13 iunie 2024 a depus apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept în temeiul art.art.364-365 CPC, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii civile înaintate de ÎM C.I.A.”Transelit”S.A.

Argumentele părţilor:

22. Aastfel, în motivarea apelului, a indicat apelanta că instanța de fond nu a elucidat şi constatat pe deplin circumstanţele importante pentru soluţionarea pricinii (art. 386 alin.(l) lit.a) CPC), iar concluziile primei instanţe sînt în contradicţie cu circumstanţele pricinii (art. 386 alin.(l) lit.c) CPC), la fel, reține şi aplicarea eronată a normei de drept material (art. 386 alin.(l) lit.d) CPC), prin interpretarea eronată a legii (art. 387 lit.c) CPC).(f.d.99).
23. La fel, chiar dacă instanţa de fond în hotărîrea sa a invocat faptul că reclamantul a prezentat suficiente probe întru dovedirea pretenţiilor faţă de pârât, aceasta a analizat doar probele anexate de reclamant ce dovedesc producerea accidentului şi corectitudinea evaluării prejudiciului, fără să se expună cu privire la probele ce dovedesc temeinicia înaintării acţiunea de regres faţă de Leonteac Adriana, probă ce ar confirma faptul că ultima a încălcat prevederile pct.65 din Regulamentul privind procedura de examinare pentru obţinerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea şi valabilitatea permisului de conducere, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.181 dir 23.03.2022 şi că Leonteac Adriana la

momentul producerii accidentului rutier, conducea autovehicolul cu încălcarea regulilor privind permisul de conducere.

24. Remarcă faptul că deşi intimatul (reclamantul) la materialele cauzei a anexat un răspuns la demersul înaintat faţă de ASP, acest răspuns nu este integral şi nu poate fi apreciat drept probă.
25. Deasemenea, consideră că instanţa de fond la emiterea hotărîrii date, eronat a interpretat prevederile art.29 lit.c) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicole, nr. 414 -XVI din 22.12.2006, care prevede că asiguratorul are dreptul să înainteze acţiune de regres persoanei răspunzătoare de producerea pagubelor atunci cînd persoana răspunzătoare de producerea accidentului conducea autovehiculul fără permis de conducere, cu încălcarea regulilor privind permisul de conducere, sau în decursul termenului de aplicare a măsurii de siguranţă privind ridicarea provizorie a permisului de conducere.
26. În această ordine de idei, susține faptul că intimatul (reclamantul) la înaintarea acţiunii în temeiul art. 29 lit.c) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicole, nr. 414 -XVI din 22.12.2006, a invocat faptul că Leonteac Adriana la momentul producerii accidentului rutier din 31.12.2022 nu deţinea permis de conducere valabil, instanţa însă în hotărîre s-a bazat pe un alt temei stipulat în articolul indicat supra - cu încălcarea regulilor privind permisul de conducere, temei care de reclamant nu a fost invocat în cererea de chemare în judecată, astfel instanţa la emiterea hotărîrii, depăşindu-şi limitele judecării cauzei, a încăcat principiul contradictorialităţii părţilor în procesul civil.
27. În temeiul aspectului invocat supra, comunică că la materialele cauzei a anexat răspunsul I.P. ’’Agenţia Servicii Publice” nr. 33DL din 24.01.2024 prin care s-a adeverit faptul că potrivit datelor de evidenţă ale Registrului de Stat al Conducătorilor de Vehicule din Republica Moldova pîrîta-Leonteac Adriana, a fost documentată cu permis de conducere nr. 235700973 din 28.09.2023, cu dreptul de a conduce vehicule sub/categoria ”B1”, ”B”, care deţine ’’Valabil”, în urma preschimbării acestuia din permisul de conducere moldovenesc cu nr. ***** din ***** care din data de 13.10.2023 deţine statut ’’nevalabil, restituit titularului”, fiind menţionat faptul că permisul de conducere nr. ***** la data de 31.12.2022, deţinea statut ’’Schimbarea datelor” (dar nu nevalabil), urmare a schimbării datelor personale.

28. De asemenea, prin această adeverinţă, s-a comunicat faptul că potrivit modificărilor operate prin Legea nr. 237/2021 pentru modificarea unor acte normative, art. 19 al Legii privind siguranţa traficului rutier, nr. 131 din 07.06.2007 are următorul cuprins: (1) Dreptul de a conduce vehicule reprezintă un drept special de a conduce vehicule din anumite categorii şi/sau subcategorii, obţinut în conformitate cu legislaţia Republicii Moldova şi înregistrat în Registrul de stat al conducătorilor de vehicule. Dreptul de a conduce vehicule se confirmă prin deţinerea permisului de conducere, în care este indicată categoria sau subcategoria de vehicul pentru care se deţine dreptul de a conduce, sau prin înregistrarea acestui drept în Registrul de stat al conducătorilor de vehicule, cu condiţia că persoana care conduce vehiculul deţine asupra sa un act de identitate valabil pe numele său. (2) Persoanele care deţin dreptul de a conduce vehicule înregistrat în Registrul de stat al conducătorilor de vehicule pot conduce vehicule din categoria/subcategoria corespunzătoare pe teritoriul Republicii Moldova, indiferent dacă acestea deţin sau nu permis de conducere de categoria/subcategoria respectivă, cu condiţia că persoana care conduce vehiculul deţine asupra sa un act de identitate valabil pe numele său.
29. La fel, ca urmare a faptului, că Registrul de stat al conducătorilor de vehicule este integrat cu Registrul de stat al populației, odată cu modificarea datelor personale ale titularului permisului de conducere şi conformarea respectivă a actului de identitate pe numele său, datele personale ale titularului dreptului de a conduce vehicule se actualizează inclusiv şi în Registrul de stat al conducătorilor de vehicule, indiferent dacă persoana în cauză deţine sau nu permis de conducere. Astfel, dacă persoana îşi schimbă numele de familie, în cazul dacă dreptul de a conduce vehicule deţinut este înregistrat în Registrul de stat al conducătorilor de vehicule, ea poate conduce vehicule din categoria / subcategoria corespunzătoare pe teritoriul Republicii Moldova. În adeverinţa respectivă nu se regăseşte faptul că apelanta a încălcat regulile privind permisul de conducere, mai mult ca atît, la acest compartiment apelanta nu are nici o încălcare constatată de agentul constatator.
30. Urmare a celor expuse, consideră că instanţa de fond prin hotărîrea emisă eronat a constatat încălcarea, din partea pîrîtei-apelante a regulilor privind permisul de conducere.
31. Totodată, menţionează faptul că deşi instanţa la emiterea hotărîrii a invocat încălcarea pct. 65 din Regulamentul privind procedura de examinare pentru

obţinerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea şi valabilitatea permisului de conducere, în Regulamentul dat nu este prevăzut un termen limită prin care titularul dreptului este obligat să obţină un nou permis de conducere.

32. În drept, cererea de apel a fost depusă în temeiul prevederilor art.357-365, 386 alin. 1 lit.a) şi c) Cod Procedură Civilă.
33. Referință la cererea de apel nu a fost depusă de intimatul Î.M. C.I.A. ”Transelit” S.A.
34. În şedinţa de judecată a instanței de apel apelanta Leonteac Adriana a solicitat admiterea cererii de apel pe motivele invocate în aceasta.
35. În şedinţa de judecată a instanței de apel reprezentantul apelantei Leonteac Adriana, avocatul Botnari Valeriu a pledat pentru admiterea cererii de apel cu solicitarea de casare a hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă acțiunea civilă, ca fiind neîntemeiată, remarcînd faptul că în urma accidentului rutier a fost întocmit procesul-verbal în privința lui Leonteac Adriana, ci nu Tverdohleb Adriana (numele apelantei de pînă la căsătorie), iar în proces-verbal cu privire la contravenție nu se constată lipsa sau nevaliditatea actelor permisive la momentul producerii accidentului, din care motiv pretențiile reclamantului sunt neîntemeiate. Consideră neîntemeiat și modul de stabilire a daunei materiale, or nu există un act de constatare emis de persoana licențiată în domeniu, din care motiv consideră că actul de constatare din 27.05.2023 nu produce efecte juridice, nefiind emis de un expert judiciar.
36. Precizează că solicită doar cheltuielile de judecată de asistență juridică pentru reprezentare în instanța de fond.
37. Reprezentantul intimatului Î.M. C.I.A.”Transelit” S.A., legal citat prin intermediul poștei electronice, în ședința de judecată a instanței de apel nu s-a prezentat, însă prin cererea din 17 octombrie 2024,ora 09:07 a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, în temeiul art.206 CPC (f.d.122).
38. În conformitate cu dispozițiile art.379 alin.2 Cod procedură civilă, neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.
39. În consecință, coroborând norma enunțată și ținînd cont de cererea intimatului privind examinarea cererii de apel în lipsa sa, Colegiul civil consideră posibilă examinarea apelului în lipsa intimatului.

Aprecierea instanţei de apel:

40. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanţii la proces, a materialelor din dosar și a normei legale relevante speței, Colegiul consideră necesar de a admite apelul declarat de apelanta Leonteac Adriana, din considerentele ce urmează.
41. În conformitate cu art.362 alin.1 Cod procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.
42. Colegiul civil reţine că dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunţat la 24 aprilie 2024, iar apelul preliminar a fost declarat la 25 aprilie 2024, prin urmare apelul este declarat în termenul legal stipulat la art.362 Cod procedură civilă.
43. În conformitate cu dispozițiile art.385 lit.c) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, emiţînd o nouă hotărîre.
44. Articolul 386 alin.1 Cod de procedură civilă prevede că hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă: a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin; b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente; c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei; d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.
45. În conformitate cu dispozițiile art.373 alin.1,2 Cod de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.
46. Iar alin.6 din art.373 Cod de procedură civilă statuează că apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

47. În conformitate cu art.130 alin. (1)-(4) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.
48. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
49. Potrivit regulilor unui proces echitabil, reținând-se rolul determinant al concluziilor instanței de apel, ultima are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (Hirro Balani contra Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).
50. La fel, potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate.
51. Instanța de apel menționează că art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

52. Colegiul atestă că obiectul juridic litigios în speță constituie încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare.
53. Actele cauzei certifică faptul că, la data de 29.12.2022, între Î.M. C.I.A. „TRANSELIT" S.A. şi Leonteac Vitalie (soțul apelantei) a fost încheiat Contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, fiind eliberat asiguratului o poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă (RCA) cu seria şi nr. ***** (f. d. 9), pentru utilizarea autovehiculului de model CITROEN C1 cu n/î *****, valabil pentru orice persoană aflată la volanul autoturismului în cauză. În baza acestui contract compania de asigurare, a eliberat lui Leonteac Vitalie polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă (RCA) cu seria RCAI - 008350704, pentru utilizarea automobilului de model ''CITROEN Cl,, cu numerele de înmatriculare *****, care se extinde asupra unui număr nelimitat de persoane, fapt confirmat atât de reclamant în cuprinsul cererii de chemare în judecată, cât și din înscrisurile anexate la materialele cauzei.
54. Totodată, la data de 31.12.2022, în r-nul. Dondușeni, a avut loc accidentul rutier, care se confirmă prin Decizia asupra cauzei contravenționale cu Seria şi Nr. D01268782 din 20.03.2023, vinovat de producerea accidentului rutier fiind recunoscută Leonteac Adriana, conducător al autovehiculului de model CITROEN C1 cu n/î *****, acțiunile acesteia fiind calificate de către agentul constatator în baza art. 242 alin. (1) din Codul contravențional, fapt confirmat prin Decizia asupra cauzei contravenționale prezentă în copie la materialele dosarului respectiv (f. d. 10).
55. Potivit deciziei asupra cauzei contravenționale, la 31.12.2022, la orele 7:35 pe traseul R-12. km 6 din direcția satului Ţaul spre oraşul Donduşeni, Leonteac Adriana conducând automobilul de model ''CITROEN Cl,, cu numerele de înmatriculare *****, nu s-a isprăvit cu conducerea acestuia şi a derapat de pe traseu tamponându-se într-un alt automobil de model ''Mercedes" cu numerele de înmatriculare CEG 413, în rezultat provocând accident rutier.
56. Drept urmare, la data de 07.04.2023, persoana păgubită a depus către Î.M. C.I.A. „TRANSELIT" S.A. o cerere de constatare a pagubei, stabilire şi achitare a despăgubirii de asigurare (f.d.14), iar în rezultat, Î.M. C.I.A. „TRANSELIT" S.A. a deschis Dosarul de daună nr. D0387/04/2032RCAI.

57. Prin ordinul nr. D0387/04/2023RCAI de despăgubire de asigurare din 31.05.2023, s-a stabilit persoanei păgubite JITARI.P.-TRANS SRL, despăgubirea de asigurare de 85000 lei. (f.d. 27)
58. Astfel, în rezultatul examinării Dosarului de daună, și în baza: procesului-verbal de constatare a pagubelor din 31.12.2022 (f. d. 15-16); devizului de cheltuieli (f. d. 17); actului nr. 4/888 din 16.05.2023, de evaluare a cheltuielilor de reparație a autovehiculului, întocmit de către firma Î.I. „ELENA-M-MUDUC", potrivit căruia au fost stabilite cheltuielile legate de: manopera; părților componente, pieselor precum și prețul materialelor (f. d. 18-22); actul nr. 4/888 din 16.05.2023, întocmit de firma menționată mai sus, de evaluare a valorii rămase a autovehiculului avariat și a cuantumului de despăgubire (f. d. 23-26), s-a constatat că evenimentul produs cade sub noțiunea de caz asigurat, fiind întocmit la 31.05.2023: - acordul de stabilire și achitare a despăgubirii de asigurare (f. d. 28); - a fost eliberat ordinul de despăgubire (f. d. 27), și a fost aprobată decizia de a achita despăgubirea de asigurare în sumă de 85 000 lei (f.d. 13), fapt confirmat prin Ordinul de plată nr. 3731 din 09.06.2023.
59. Prin ordinul de plată nr. 3731 din 09 iunie 2023, se confimă plata de Î.M. C.I.A. „TRANSELIT" S.A. a despăgubirii de asigurare în sumă 85000 lei către JITARI.P.-TRANS SRL. (f.d. 29)
60. Ulterior, pîrîta-apelant a primit din partea Î.M. C.I.A. „TRANSELIT" S.A. o cerere prealabilă prin care i s-a solicitat în ordine de regres suma de 85 000 lei, fiind invocate art. 2024 alin.(l) Cod Civil şi art. 29 lit. c) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, nr. 414 -XVI din 22.12.2006.
61. Conform art.1872 alin.1 Cod civil, în cazul asigurării de răspundere civilă, asigurătorul se obligă să plătească o despăgubire pentru prejudiciul de care asiguratul răspunde în temeiul legii faţă de terţe persoane păgubite şi pentru costurile de apărare suportate conform art.1863.
62. Conform art.1880 alin.5,6 Cod civil, asigurătorul plăteşte despăgubirea direct terţului păgubit în măsura în care acesta nu a fost despăgubit de către asigurat. În cazul în care asiguratul dovedeşte că a despăgubit terţul păgubit, despăgubirea se plăteşte asiguratului.
63. Potrivit art. 1856 alin. (1) Cod civil, asigurătorul care a plătit despăgubirea de asigurare, precum și eventualele cheltuieli de diminuare a prejudiciului, se subrogă, în limitele acestei sume, în dreptul la repararea prejudiciului față de

terțul căruia îi revine obligația să repare prejudiciul cauzat, dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

64. Alin. (1) și (3) al art. 1998 Cod civil statuează că cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune. O altă persoană decît autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege.
65. Conform art.2024 alin.1 Cod civil, persoana care a reparat prejudiciul cauzat de o altă persoană are dreptul la o acțiune de regres împotriva acesteia în mărimea despăgubirii plătite persoanei vătămate dacă legea sau contractul nu prevede altfel.
66. Prin prisma normei citate, persoana care a reparat prejudiciul cauzat de o altă persoană dobîndeşte dreptul la o acţiune de regres împotriva acesteia. Prin această acţiune titularul acţiunii de regres cere autorului prejudiciului restituirea despăgubirii plătite persoanei vătămate.
67. Î.M. C.I.A. „TRANSELIT" S.A. pretinde că este în drept să înainteze acțiunea de regres față de Leonteac Adriana în temeiul dispozițiilor art. 29 lit.c) al Legii nr.414 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, care stipulează că asigurătorul are dreptul să înainteze acţiune de regres persoanei răspunzătoare de producerea pagubelor atunci cînd persoana răspunzătoare de producerea accidentului *conducea autovehiculul cu încălcarea regulilor privind permisul de conducere.*
68. Colegiul civil notează că, instanța de fond a reținut acest argument invocat de reclamantul intimat, considerînd că contrar prevederilor art. 29 lit. c) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, nr. 414 -XVI din 22.12.2006, apelanta la momentul producerii accidentului rutier conducea autovehiculul cu încălcarea regulilor privind permisul de conducere, fapt ce generat admiterea acțiunii în regres.
69. Colegiul consideră eronată concluzia instanței de fond privind reținerea temeiului de drept al acțiunii în regres, invocat de reclamantul initimat în cererea de chemare în judecată, din următoarele considerente.
70. Potrivit art. 19 alin. (1) și (2) al Legii nr. 131 din 07-06-2007 privind siguranța traficului rutier, dreptul de a conduce vehicule reprezintă un drept special de a conduce vehicule din anumite categorii și/sau subcategorii, obținut în conformitate cu legislația Republicii Moldova și înregistrat în Registrul de stat

al conducătorilor de vehicule. Dreptul de a conduce vehicule se confirmă prin deținerea permisului de conducere, în care este indicată categoria sau subcategoria de vehicul pentru care se deține dreptul de a conduce, *sau prin înregistrarea acestui drept în Registrul de stat al conducătorilor de vehicule, cu condiția că persoana care conduce vehiculul deține asupra sa un act de identitate valabil pe numele său. Persoanele care dețin dreptul de a conduce vehicule înregistrat în Registrul de stat al conducătorilor de vehicule pot conduce vehicule din categoria/subcategoria corespunzătoare pe teritoriul Republicii Moldova, indiferent dacă acestea dețin sau nu permis de conducere de categoria/subcategoria respectivă, cu condiția că persoana care conduce vehiculul deține asupra sa un act de identitate valabil pe numele său*.

71. Conform pct. 10 subpct. 2) al Regulamentului circulației rutiere aprobat prin HG Nr. 357 din 13-05-2009, Persoana care conduce un autovehicul (vehicul) trebuie să posede şi, la cererea poliţistului, poliţistului de frontieră, ofiţerului echipei mobile a Serviciului Vamal, este obligată să înmîneze pentru control: a) permisul de conducere perfectat pe numele său, valabil pentru categoria (subcategoria) din care face parte autovehiculul condus *sau actul de identitate valabil pe numele său, pentru a putea fi verificat dreptul de a conduce vehicule din categoria (subcategoria) din care face parte vehiculul condus.*
72. Cu întîietate Colegiul notează că prevederile normative citate supra, denotă că conducătorul auto, este admis în traficul rutier dacă deține dreptul special de a conduce vehicule din anumite categorii și/sau subcategorii, drept ce este înregistrat în Registrul de stat al conducătorilor de vehicule. Dreptul de a conduce vehicule se confirmă fie prin deținerea efectivă de către conducătorul auto a permisului de conducere, în care este indicată categoria sau subcategoria de vehicul pentru care se deține dreptul de a conduce, sau prin înregistrarea acestui drept în Registrul de stat al conducătorilor de vehicule, cu condiția că persoana care conduce vehiculul deține asupra sa un act de identitate valabil pe numele său.
73. După cum rezultă din materialele cauzei, la momentul producerii accidentului rutier – 31.12.2022, Leonteac Adriana deținea un drept valabil de a conduce vehicule din sub/categoria ”B1”, ”B”, drept care a fost înregistrat în Registrul de stat al conducătorilor de vehicule.
74. Or, potrivit adeverinței cu nr. TC 0078590 eliberate de ASP la 24.01.2024, se adeverește faptul că potrivit datelor de evidență ale Registrului de Stat al

Conducătorilor de Vehicule din Republica Moldova, Leonteac Adriana a fost documentată cu permis de conducere nr. 235700973 din 28.09.2023, cu dreptul de a conduce vehicule din sub/categoria ”B1”, ”B”, care deține statutul ’’Valabil”, în urma preschimbării acestuia din permisul de conducere moldovenesc cu nr. ***** din ***** care din data de 13.10.2023 deține statut ’’nevalabil, restituit titularului”, fiind menționat în adeverința respectivă faptul că permisul de conducere nr. ***** *la data de 31.12.2022, deținea statut ’’Schimbarea datelor” (dar nu nevalabil)*, ca urmăririi schimbării datelor personale. (f.d. 57)

75. Este de menționat că potrivit aceleiași adeverințe se menționează că odată cu modificarea datelor personale ale titularului permisului de conducere şi conformarea respectivă a actului de identitate pe numele său, datele personale ale titularului dreptului de a conduce vehicule se actualizează inclusiv şi în Registrul de stat al conducătorilor de vehicule, indiferent dacă persoana în cauză deține sau nu permis de conducere. Astfel, *dacă persoana își schimbă numele de familie, în cazul dacă dreptul de a conduce vehicule deținut este înregistrat în Registrul de stat al conducătorilor de vehicule, ea poate conduce vehicule din categoria / subcategoria corespunzătoare pe teritoriul Republicii Moldova, indiferent dacă aceasta deține sau nu permis de conducere de categoria/subcategoria respectiv.*
76. Rezumînd cele expuse, Colegiul denotă că apelanta Leonteac Adriana a obținut dreptul de a conduce vehicule la *****, odată cu obținerea permisului de conducere nr. ***** din *****, permis care în ziua producerii accidentului rutier - 31.12.2022 deținea statutul ”Schimbarea datelor” (ca urmarea a modificării numelui de familie a apelantei în rezultatul încheierii căsătoriei cu Leonteac Vitalie). Prin urmare, Leonteac Adriana, în ziua de 31.12.2022 era admisă în traficul rutier, avînd dreptul de a conduce vehicule din sub/categoria ”B1”, ”B”, categorie din care face parte inclusiv automobilul de model CITROEN C1 cu n/î *****, condus de apelantă în momentul producerii accidentului rutier.
77. Astfel, în situația în care apelanta a obținut dreptul de a conduce vehicule, drept ce era valabil în ziua producerii accidentului rutier, Colegiul ajunge la concluzia că lui Leonteac Adriana nu-i poate fi imputat faptul încălcării regulilor privind permisul de conducere, iar prin urmare temeiul de înaintarea de către asigurător a acțiunii de regres față de persoana răspunzătoare de producerea pagubelor,

prevăzut de art. 29 lit. c) din Legea nr.414-XVI din 22 decembrie 2006, în speță nu se regăsește.

78. Întru susținerea acestei concluzii, Colegiul civil notează că apelanta, după comiterea la 31.12.2022 a contravenției prevăzute de art. 242 alin. 1 Cod contravențional (încălcarea regulilor de circulaţie rutieră soldată cu deteriorarea bunurilor materiale), nici nu a fost sancționată de agentul constatator pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 234 Cod contravențional, ce prevede răspunderea contravențională pentru conducerea vehiculului cu încălcarea regulilor privind dreptul de a conduce vehicule, fapt ce denotă suplimentar că Leonteac Adriana nu a încălcat aceste reguli, iar prin urmare, speței nu sunt incidente prevederile art. 29 lit. c) din Legea nr.414-XVI din 22 decembrie 2006.
79. Temeiul acțiunii de regres prevăzut de art. 29 lit. c) din Legea nr.414-XVI din 22 decembrie 2006 - persoana răspunzătoare de producerea accidentului conducea autovehiculul cu încălcarea regulilor privind permisul de conducere, se referă la situația în care conducătorul vehiculului îl conducea deținînd permis de conducere de o categorie necorespunzătoare, situația ce nu se atestă în speță.
80. Cu referire la argumentul intimatului, invocat în cererea de chemare în judecată, reținut de instanța de fond, potrivit căruia apelanta Leonteac Adriana ar fi încălcat pct. 65 din Regulamentul privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea şi valabilitatea permisului de conducere, Colegiul îl consideră nefondat.
81. În conformitate cu prevederile pct. 65 al acestui Regulament, aprobat prin HG nr. 181 din 23.03.2022, la schimbarea oricăror date înscrise în permisul de conducere eliberat de către subdiviziunea competentă sau la expirarea termenului de valabilitate al acestuia, pentru conducerea vehiculelor, titularul este obligat să obţină un nou permis de conducere.
82. Colegiul remarcă că probele anexate la materialele cauzei, în special adeverința cu nr. TC 0078590 eliberată de ASP la 24.01.2024, demonstrează de fapt că apelanta a respectat obligația impusă de prevederile pct. 65 al Regulamentului citat, or Leonteac Adriana a solicitat ASP schimbarea datelor din permisul de conducere cu nr. ***** din *****, fiind menționat în adeverința respectivă că permisul de conducere nr. ***** la data de 31.12.2022, deținea statut ’’Schimbarea datelor”, iar ulterior la 28.09.2023 Leonteac Adriana a fost documentată cu alt permis de conducere cu nr. 235700973.

83. Urmînd argumentul expus în cererea de chemare în judecată, ar rezulta că în situația în care asiguratul, titular al unui permis de conducere valabil, își schimbă numele de familie și solicită ASP schimbarea datelor din permis, acesta ar fi răspunzător în ordine de regres față de asigurător, pentru prejudiciile produse terțelor persoane din accidente de autovehicule în perioada schimbării datelor din permis, pentru care asigurătorul a achitat despăgubiri.
84. Colegiul punctează că o asemenea poziție nu poate fi acceptată, în situația în care legea obligă conducătorului auto să obțină dreptul special de a conduce vehicule din anumite categorii și/sau subcategorii, drept ce este înregistrat în Registrul de stat al conducătorilor de vehicule și nu îl obligă să dețină nemijlocit permisul de conducere asupra sa (să-l posede în timpul conducerii vehiculului).
85. În temeiul argumentelor enunțate, Colegiul Civil relevă netemeinicia hotărîrii pronunțate de instanța de nivelul unu, or, aceasta eronat a constatat încălcarea din partea pîrîtei-apelante a regulilor privind permisul de conducere.
86. În contextul celor menționate, instanța de apel constată că dispozițiile art.29 lit. c) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr.414-XVI din 22.12.2006, invocate în acțiunea civilă drept temei pentru înaintarea acțiunii în regres, nu sunt aplicabile speței și nu și-au găsit confirmare din probele anexate la dosar.
87. În consecință, acțiunea civilă formulată de Î.M. C.I.A. „TRANSELIT" S.A. către Leonteac Adriana privind încasarea în ordine de regres a pagubei materiale și a cheltuielilor de judecată, urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.
88. La capitolul cheltuielilor de judecată, instanța de apel notează că potrivit art.94 alin.1 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părţii care a avut câştig de cauză toate cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.
89. Articolul 90 lit.i) Cod de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: cheltuielile de asistenţă juridică.
90. Conform art.96 alin.1,1[1] Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții

care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

91. Pornind de la practica CEDO, cheltuielile de asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime.
92. Apelanta Leonteac Adriana în cadrul instanței de fond a fost reprezentată de avocata Victoria Mititiuc în temeiul mandatului seria MA nr.1934662 din 22.02.2024, pentru serviciile căreia a achitat 10 000 lei, potrivit ordinului de plată seria DAA nr.36344499 din 20.02.2024(f.d.51,56).
93. Colegiul civil apreciază că, la caz, este reală, necesară și rezonabilă suma cheltuielilor pentru asistență juridică suportate de pîrîtă/apelantă/ în instanța de fond în mărime de 10 000 lei în raport cu obiectul litigiului, prestația avocatului.
94. Reieșind din faptul că acțiunea civilă s-a respins integral, /pârâtei/ apelante urmează a-i fi compensate cheltuielile de judecată în mărime deplină de 10 000 lei, pentru cheltuielile de asistență juridică.
95. În conformitate cu dispoziţiile art.385 lit.c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil şi de contencios administrativ,-

d e c i d e:

Admite apelul declarat de apelanta Leonteac Adriana.

Casează integral hotărîrea Judecătoriei Edineţ, sediul Central din 24 aprilie 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ÎM CIA ”Transelit” SA către Leonteac Adriana privind încasarea prejudiciului în ordine de regres și a cheltuielilor de judecată, cu emiterea unei noi hotărîri după cum urmează:

Se respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de ÎM CIA ”Transelit” SA către Leonteac Adriana privind încasarea prejudiciului în ordine de regres și a cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la ÎM CIA ”Transelit” SA în beneficiul Adrianei Leonteac cheltuielile de asistență juridică suportate în sumă de 10.000 (zece mii) lei.

Decizia este definitivă din momentul pronunțării, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni de la comunicarea deciziei integrale prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei, judecător **Natalia Chircu**

Judecătorii **Dumitru Corolevschi**

Parii Ivan